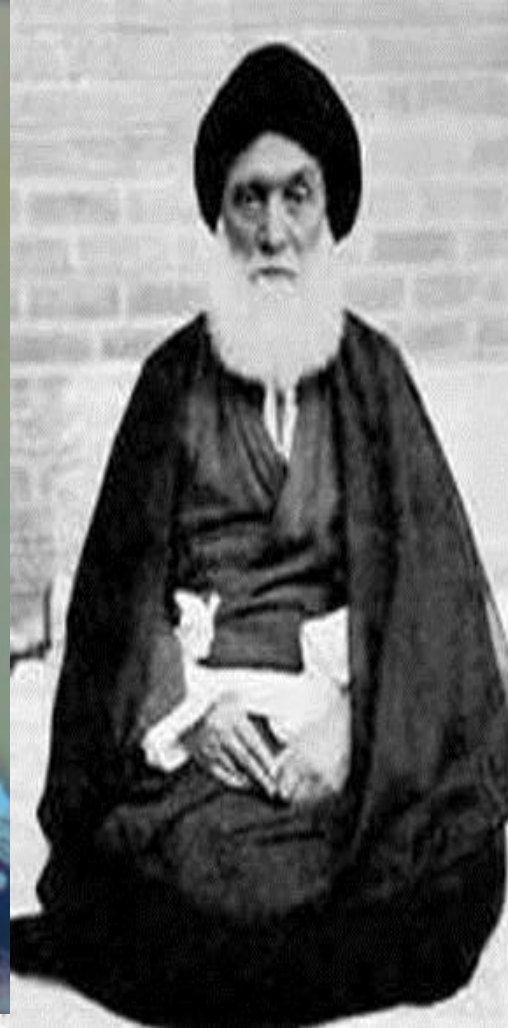
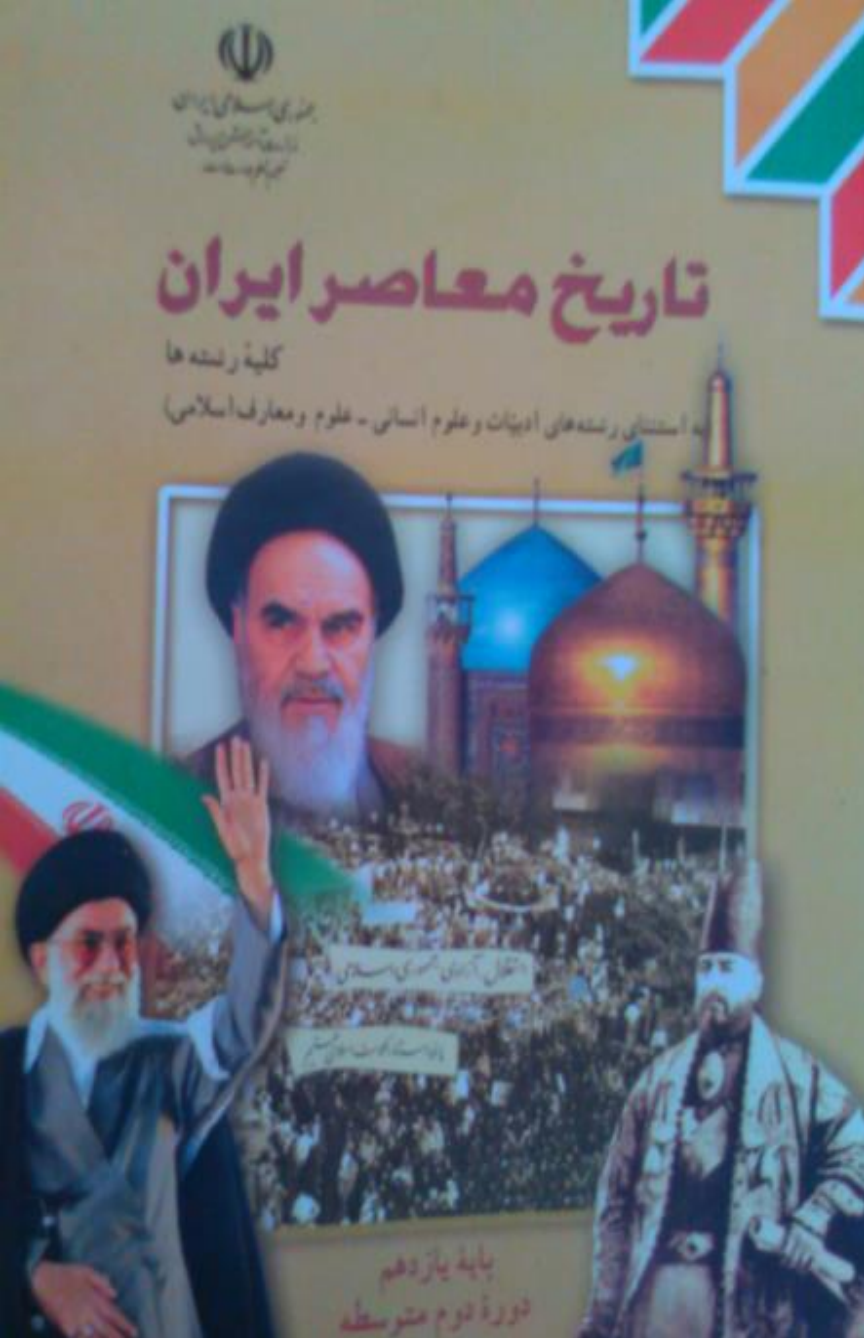

پیدایش نهضت روحانیت و اوج گیری بیداری

در این درس با چگونگی روی کار آمدن دولت اسدالله علم
و اجرای اصلاحات مورد نظر آمریکا در ایران از قبیل
تصویب نامه ی انجمن های ایالتی و ولایتی و انقلاب سفید
آشنا می شوید و مخالفت و مقاومت روحانیت و مردم در برابر
این اصلاحات را می خوانید.

دولت اسدالله علم

با رحلت آیت الله بروجردی
مرجع بزرگ شیعیان جهان
در **فروردین ماه ۱۳۴۰**، شاه تصور کرد که
زمینه برای جانشینی مرجع یا مراجع
تقلید به جای آیت الله بروجردی
وجود ندارد.

از این رو فرصت را برای اجرای اصلاحات
مورد نظر آمریکا مناسب دید.

آیت الله بروجردی

علت برکناری علی امینی از نخست وزیری

در تیرماه ۱۳۴۱، شاه، علی امینی را به بهانه ی
اختلاف بر سر بودجه ی نظامی بر کنار
و **اسدالله علم** را که یکی از نزدیکان او بود،
به نخست وزیری منصوب کرد،

او، هم چنین تصمیم گرفت که
قانون انتخابات ایالتی و ولایتی را
در غیاب مجلس شورای ملی تغییر دهد.

علی امینی

اسدالله علم

قانون انجمن های ایالتی و ولایتی در اولین دوره ی
مجلس شورای ملی به منظور
تشکیل شوراهای استان و شهرستان
به تصویب رسیده بود و تا زمان نخست وزیری اسدالله علم
این قانون بدون تغییر مانده بود.
قانون مذکور در **مهر ۱۳۴۱** توسط هیئت دولت تغییر کرد که
بر اساس آن،
شرط مسلمان بودن و سوگند به قرآن مجید
از شرایط انتخاب شوندگان **حذف شد**.

اعتراض امام و دیگر علما نسبت به تصویب نامه

این تصویب نامه اعتراض علما و مردم مسلمان ایران را برانگیخت. امام خمینی علمای طراز اول قم را به نشست ها و گفت وگوهای متعدد برای لغو این تصویب نامه فرا خواند.

وی با تشریح نقشه های استعمار و توطئه های آن ها مسئولیت علما را در قبال صیانت از اسلام و استقلال کشور یاد آور شد و مقرر شد با ارسال تلگرام هایی به شاه، لغو فوری تصویب نامه ی مذکور در خواست شود.

نتیجه مخالفت امام و دیگر مراجع و علما با تصویب نامه

مبارزه ی پی گیر امام خمینی، مراجع تقلید و دیگر علما
سرانجام شاه و دولت را وادار به عقب نشینی و
اعلام **لغو** تصویب نامه کرد.

شاه در اجرای سیاست اسلام زدایی با شکست مواجه شد. این
حرکت هماهنگ علما که به **نهضت دو ماهه ی روحانیون** شهرت
یافت، اولین پیروزی سیاسی ملت ایران به رهبری امام خمینی
بعد از کودتای ۲۸ مرداد بود.

برخی از علمای قم این اقدام را **کافی** دانستند،
امام خمینی با هوشیاری به تشریح اهداف پشت پرده ی
رژیم پهلوی پرداخت و ماهیت دخالت آمریکا و صهیونیسم
را در امور مملکت افشا کرد.

ابعاد و عمق مبارزات امام خمینی

فراتر از لغو تصویب نامه بود.ایشان در اعلامیه ها و سخنرانی

بعدی خود اعلام خطر کرد که اسلام و استقلال مملکت

و اقتصاد ایران در معرض **توطئه ی صهیونیست** هاست

و تا رفع این خطرها نباید از پا نشست.

امام خمینی با دوراندیشی قصد داشت

با استفاده از فرصت به وجود آمده مبارزه ی دامنه داری را

سرنگونی رژیم وابسته شاه

برای

قطع سلطه ی آمریکا و اسرائیل

و

تشکیل حکومت مستقل و مردمی

و

پایه ریزی کند.

تصویب نامه ی انجمن های ایالتی و ولایتی مقدمه ی
اجرای حرکتی در جهت خواست آمریکایی ها
برای جلوگیری از نفوذ شوروی در ایران بود
که بعدها از سوی شاه و دربار **انقلاب سفید** نام گرفت.

بعد از لغو تصویب نامه ی انجمن های ایالتی و ولایتی،
شاه در اثر فشار آمریکا، خود به میدان آمد و اعلام کرد
قصد دارد اصول شش گانه ی به اصطلاح انقلاب سفید را
به نظر خواهی (رفراندوم) بگذارد.

در این هنگام امام خمینی با آگاهی از اهداف شاه و نتایج زیان بار سیاست های مداخله جویانه ی آمریکا در ایران، مراجع و علمای قم را به شرکت در یک جلسه ی اضطراری فراخواند. در این نشست پس از تبادل نظر تصمیم گرفته شد، برای اطلاع بیش تر درباره ی همه پرسی و اهداف آن از شاه توضیح بخواهند.

آیت الله روح الله کمالوند

آیت الله روح الله کمالوند
به نمایندگی از سوی مراجع
به دیدار شاه رفت. در این
دیدار، شاه به جای پاسخ
به سؤالات مراجع و علما،
زبان به تهدید گشود.

محمدرضا شاه در دیدار با آیت الله کمالوند اعلام کرد:
«اگر آسمان به زمین بیاید و زمین به آسمان برود، من باید این
برنامه را اجرا کنم، زیرا اگر نکنم، از بین میروم».

او ضمن شکایت از علمای ایران خواست تا به جای مخالفت، مانند
روحانیون دیگر کشورها دعاگوی شاه کشورشان باشند. آیت الله
کمالوند در پاسخ گفت: «علمای شیعه، در تاریخ هزار ساله ی
خود، هیچ گاه مأمور حکومت ها نبوده اند و نخواهند بود».

به دنبال پاسخ شاه، امام خمینی و علما دریافتند که
شاه با حمایت آمریکا، به هر نحو ممکن مصمم به پیشبرد
و اجرای این برنامه است.

امام خمینی طی سخنانی فرمودند:

«اکنون طرف حساب علما شخص شاه است نه دولت؛ زیرا او در مرز مرگ و زندگی قرار گرفته و چنان که خود اظهار داشته عقب نشینی او به قیمت سقوط و نابودی اش تمام خواهد شد. باید توده ی ملت را از اهداف استعماری این لوايح آگاه کنیم.»

باانتشار اعلامیه ی امام خمینی و اعلامیه های دیگر از سوی
سایر علما و مراجع نظیر **آیت الله گلپایگانی، آیت الله خوانساری**
نسبت به **غیرقانونی بودن رفتاردوم** (همه پرسی)، مردم تهران و
قم و دیگر شهرستانها به خیابان ها ریختند.

دانشجویان دانشگاه تهران نیز با صدور اعلامیه ای
اقدامات ضد اسلامی و غیر قانونی رژیم را محکوم کردند.

safiesfahani.com دارالصادق اصفهان

آیت الله سید محمد تقی خوانساری

safiesfahani.com دارالصادق اصفهان

آیت الله مرعشی نجفی

بازار تهران تعطیل شد و مردم در قسمت های جنوبی شهر
تظاهرات اعتراض آمیز به پا کردند.

رژیم برای کنترل اوضاع، تهران را به اشغال نظامی درآورد
و به سرکوب مردم و هجوم به دانشگاه تهران پرداخت
و تعدادی از روحانیون را دستگیر و روانه ی زندان کرد.

در روز چهارم بهمن ماه ۱۳۴۱، شاه به قم رفت تا با سخنرانی
در این شهر که قانون اصلی مخالفان بود، ثابت کند علما در
مخالفت با اصول شش گانه یکپارچه نیستند.

علمای قم به رهبری امام خمینی استقبال از شاه و حضور
در مراسم را **تحریم** کردند. شهر قم یکپارچه تعطیل شد.
شاه بر خلاف انتظارش با مشاهده ی این حوادث طی نطقی
که با عصبانیت تمام ایراد شد،
به روحانیت و اسلام اهانت کرد.

در چنین شرایطی که انتخابات تحریم شده بود،
شاه با اعمال فشار و خشونت، همه پرس‌های فرمایشی
خود را در ۶ بهمن ۱۳۴۱ بر پا کرد و در پی آن،
رئیس‌جمهور آمریکا و ملکه‌ی انگلیس این رفتارندوم
را به شاه تبریک گفتند.

چند رو بعد، دولت علم تصویب نامه ی لغو شده ی
انجمن های ایالتی و ولایتی را به صورت ماده ی اصلاحی
قانون انتخابات به مورد اجرا گذاشت و این کار
مورد اعتراض امام خمینی واقع شد،
و آن را از نظر قانون اساسی و شرع **بی اعتبار** دانست.